

Kultur & fritid

Kgs. Enghave Lokaludvalgs mål for Sydhavnen

Der er sket en rivende udvikling i bydelen, siden Kongens Enghave Lokaludvalgs Bydelsplan blev publiceret i 2017, og det afføder et behov for en løbende opdatering. Her foreligger den 2. opdatering af vore mål på kultur- og fritidsområdet. Meget fra den gamle bydelsplan holder vi stadig fast ved, men nedenstående er suppleret med synspunkter, vi har skrevet i høringsvar samt andre udtalelser. Vi har i det følgende ofte anvendt 'Sydhavnen' som bydelens navn i stedet for 'Kgs. Enghave', idet dette er den folkelige betegnelse for bydelen.

Kgs. Enghave har på ganske få år fordoblet sit indbyggertal med de nye boligbyggerier på Sluseholmen, Teglgolmen og Frederiks Brygge, som i 1900-tallet var rene industri- og erhvervsområder, og i løbet den næste halve snes år forventes samtlige grunde at være bebygget. Væksten i Sydhavnen har haft en langt større stigningstakt end resten af København ifølge Københavns Kommunes egne tal. En så hurtig byudvikling i København kan sammenlignes med, da man udbyggede brokvartererne efter 1870, og i Sydhavnen skal vi tilbage til perioden mellem 1913 og 1940, hvor den ældste del af vores bydel blev forvandlet til et beboelsesområde, for at finde paralleller. Med de mange nye borgere har mange nye indslag fundet vej til Sydhavnen – nye skoler, lokale kunstgallerier, Sydhavn Teater, Aalborg Universitet med forskning og omkring 5000 unge studerende for blot at nævne nogle.

Sydhavnen er i dag meget forskelligartet både hvad angår bebyggelserne og de mennesker, der bor her. Det stiller store krav at få de forskellige dele til at fungere sammen. Her er det et aktiv, at bydelen favner et levende, frivilligt foreningsliv og et kulturelt vækstlag. Lokaludvalget støtter både velfunderede foreninger, spirende netværk og løst organiserede forbindelser til at afholde aktiviteter, der udvikler dette.

De nybyggede områder huser mennesker med store økonomiske og uddannelsesmæssige resurser, mens "det gamle Sydhavn" ifølge Københavns Kommunes "Politik for udsatte byområder" fra 2017 betragtes som udsat med flere sociale problemer end resten af København. At Sydhavnen dels er meget forskelligartet og dels rummer store sociale problemer, vanskeliggør selvfølgelig arbejdet med at få bydelen gjort sammenhængende. Vi ønsker at bevare den sociale rummelighed, som findes her, og som vi sætter meget højt, og vi er glade for og stolte af den mangfoldighed, som forskelligheden også skaber, og hvor der er og skal være plads til alle.

Det er vigtigt for os, at der i de nye boligområder, som er præget af unge beboere og mange børn, også opstår et levende miljø på linje med og sammen med miljøet i den ældre del af bydelen. Det må indebære den nødvendige institutionsdækning, udfoldelsesmuligheder for kultur og idræt og byrum hvor både unge og voksne har lyst til at samles og opholde sig. Vi tilstræber stor social integration i bydelen, og dermed også på tværs af grænsen mellem den gamle del af Sydhavnen og de nye byområder med Teglgolmen, Frederiks Brygge og Sluseholmen. Ved at fremme en større social integration øges den lokale og sociale sammenhængskraft så borgere kan være trygge og omsorgsfulde overfor hinanden og overfor byens rum. På det kulturelle

område vil vi tilstræbe at fremme en fælles identitet og glæde over bydelens værdier, egenart og historie.

De fysiske barrierer der opdeler bydelen – Sydhavnsgade, jernbanedæmningen og P. Knudsens Gade – medvirker til en opsplitning som vi ikke ønsker. Kongens Enghave Lokaludvalg arbejder for en sammenbinding af de forskellige delområder, som Sydhavnen består af. Det er nødvendigt for at området skal kunne fungere som en sammenhængende og bæredygtig bydel.

Lokalt forankrede kulturelle fyrtårne

Sydhavnen rummer kulturelle fyrtårne, der hver især legemliggør aspekter af det københavnske og danske kulturliv – foreningsidræt i f.eks. Bavnehøjhallen og på skolerne, bådklubber både i det gamle Sydhavnen og ved Holmene og Frederiks Brygge. Karens Minde Kulturhus, Børnekulturstedet, Sydhavnens Bibliotek, Børnenes Dyremark, Sydhavn Teater og Kvarterhuset er aktive og levende kulturinstitutioner. Tilsammen tegner ovenstående et billede af en bydel med mange tilbud. Udfordringen er spredningen af de forskelligartede kulturelle tilbud, da størstedelen af dem findes i det gamle Sydhavnen, mens de nye boligområder stadig savner tilbud.

Karens Minde Kulturhus

Karens Minde kulturhus er en kulturinstitution af stor værdi for hele København. Karens Minde gennemfører en bred palet af kulturelle aktiviteter på et højt niveau og er meget benyttet af borgere fra hele bydelen i alle aldersgrupper. Dette understøttes også af, at det er det eneste kulturhus i bydelen, og at det er under samme tag som biblioteket og Børnekulturstedet m.fl. Café, koncerter, teater og debat er blandt kulturhusets mange tilbud, og det huser også nogle af bydelens foreninger. Lokaler lejes ud til fester, møder og kurser, og på den lune årstid er der dans i Dansepavillonen, Sydhavns Festival, Sankt Hans-bål og 1. maj-fest, der hvert år samler mange mennesker. På den kolde årstid er driften imidlertid hæmmet af den begrænsede indendørs plads, idet caféen maksimalt kan rumme 150 personer, og Dansepavillonen er for kold. En ny bygning med plads til større arrangementer står derfor højt på ønskelisten.

Karens Minde kulturhus har en unik historie, og initiativet til Kulturhusforeningen og indretningen af den smukke, gamle bygning til kulturhus stammer fra lokale beboere. Kulturhusforeningen driver huset med kommunalt tilskud, og Karens Minde Kulturhus er dermed et af Københavns få brugerstyrede kulturhuse. En nylig ombygning med tilføjelse af en ny servicebygning med toilet, lager og anretterkøkken til udendørs arrangementer har givet Kulturhuset et kærkomment løft.

Kulturhuset har siden 2013 (bortset fra 2015) haft en årlig særbevilling på 300.000 kr. Bevillingen er givet for at styrke husets aktiviteter, herunder til en øget åbningstid. Der har igennem årene været et stigende besøgstal som en følge heraf og som følge af det stigende befolkningstal i bydelen. Hvis støtten trækkes væk, vil resultatet være mindre personale og færre aktiviteter især aktiviteter i weekenden og om aftenen, altså i den fritid, hvor de fleste borgere kan benytte sig af tilbuddene i kulturhuset. Lokaludvalget

ønsker, at den årlige støtte gøres permanent, så Karens Minde Kulturhus kan indrette sig på dette.

Børnekulturstedet

Her tilbydes der hold inden for billedkunst, dans, teater, rytmik og syning og design. Børnekulturstedet bidrager med sine tilbud til børn og unge til at værne om den sociale sammenhængskraft. Stedet indgår i partnerskaber omkring en række større arrangementer, bl.a. det tilbagevendende Kultur for en Tudse, der henvender sig til børn og deres forældre, som Lokaludvalget støtter. Børnekulturstedet drives med tilskud fra kommunen og private fonde.

I Sydhavnen står Børnekulturstedet i spidsen for **FerieCamp** med aktiviteter for skolebørn i skolernes ferier. Konceptet har vundet stor tilslutning i den ældre del af området, hvor borgerne har en gennemsnitlig lavere indtægt end de resterende bydele i Københavns Kommune. Lokaludvalget ønsker en permanent sikring af denne aktivitet.

Børnekulturstedet har et stort problem med at få plads indenfor de eksisterende rammer på Karens Minde, der er blevet for små som følge af det stærkt stigende antal småbørnsfamilier i bydelen. Et spirende samarbejde med Huset 2450 i den tidligere Sjælør Kirke, som er nabo til Karens Minde, er en oplagt vej til at løse problemet. Huset 2450 er startet af KFUM spejderne, som ønsker at opbygge et nyt netværkshus med lokale foreninger, der laver aktiviteter for især børn og unge. Kgs. Enghave Lokaludvalg støtter, at Børnekulturstedet Karens Minde og Huset 2450 får midler til at projektere og indrette deres lokaler til dette formål.

Sydhavnens Bibliotek

Det lokale bibliotek i Karens Minde Kulturhus er fælles for de gamle og de nye dele af Sydhavnen, og det skal nu betjene mere end 30.000 borgere. Biblioteket kan derfor bidrage til at binde bydelens vidt forskellige områder sammen og lade borgerne mødes på tværs af, hvor de bor, og dette er en af de store kvaliteter ved biblioteket som kulturinstitution.

Biblioteket har haft en god tradition for at lave udadvendte arrangementer, som bogklubber, strikkecaféer og frøbibliotek, børneaktiviteter og forfatterarrangementer og andre lignende tiltag. Biblioteket indledte som en del af Bibliotekspakken 2017 en indsats, hvor de tog ud til lokale daginstitutioner, læste højt og formidlede børnelitteratur til pædagoger og børnene. I en udsat bydel som 'det gamle' Sydhavnen er opsøgende indsatser essentielle for at udbrede og udnytte det lokale biblioteks litteraturskat, dets bibliotekarere og kulturmedarbejderes kompetencer. Det stærkt stigende befolkningstal i 'det nye' Sydhavnen udgøres i vid udstrækning af unge familier med børn.

Sideløbende med bydelens voldsomme vækst er der imidlertid sket en gennemgribende omorganisering af biblioteket med udvidelse af digital betjening og indskrænkning af den betjente åbningstid. Den betjente åbningstid blev i 2015 indskrænket til 18 timer ugentlig og i stedet indførtes ubetjent adgang bl.a. i

aftentimerne. Konsekvensen af dette er mindre interaktion mellem borgere og bibliotekets medarbejdere, og det er beklageligt. Derfor er det essentielt at indsætter som besøg på daginstitutioner eller daginstitutioners besøg på biblioteket fortsætter i Sydhavnen, samt at der gennemføres læsekampagner for skolebørn. Sammen med Vesterbro ligger Sydhavnen i den lave ende m.h.t. børneudlån med 144 børnelånere pr. 1.000 indbyggere – sammenlignet med f.eks. Brønshøj med 175 pr. 1.000 indbyggere (kilde: Børnelånere i 2016 fordelt på bydel: Bibliotekspakken februar 2017).

Nyt Kulturhus på Teglholmen

Borgerrepræsentationens Kultur- og Fritidsudvalg har besluttet at samarbejde med Sydhavn Sogn om at skabe et kulturhus og en folkepark på Teglholmen i forbindelse med det kommende kirkebyggeri. Kgs. Enghave Lokaludvalg er enig i, at både Teglholmen og Sluseholmen mangler kultur- og idrætsfaciliteter. Lokaludvalget bakker derfor op om forslaget og finder, at der snarest bør findes midler på budgetet til den videre planlægning af projektet, hvor kirkens stueetage og udendørsarealer skal dedikeres til kulturhus og folkepark.

Sydhavn Teater

Kongens Enghave Lokaludvalg har fulgt Sydhavn Teater med stor interesse siden etableringen, og vi er fremdeles positive overfor dette. I den forløbne tid har teatret udvist meget stor opfindsomhed og initiativrigdom, og gjort Sydhavn Teater til en dynamisk og innovativ scene. Vi mener det er velfortjent, at teatret har opnået status som "Lille storbyteater". Sydhavn Teater har vist stort lokalt engagement til gavn for bydelen, hvilket vi er meget glade for. Teatret har også markeret sig bemærkelsesværdigt i det Københavnske teaterliv med flotte anmeldelser, og det har et godt netværk af scenetalenter i det øvrige Danmark og i store dele af Europa. Sydhavn Teaters største udfordring på nuværende tidspunkt er at etablere et egnet fast spillested, da det hidtil har været nødt til at opføre stykker under meget primitive forhold. Et fast spillested vil kunne frigøre ressourcer, som teatret kan anvende kreativt i sin produktion, og det vil sikre scenearbejderne rimelige arbejdsvilkår.

Kongens Enghave Lokaludvalg har siden sin Bydelsplan fra 2010 haft et ønske om en renovering af **Østre Kapel** på Vestre Kirkegård og en indretning af bygningen til helårskulturinstitution. Bygningen fra 1913 af arkitekt Holger Jacobsen er kendt bevaringsværdig, men den har stået ubenyttet og forsømt i en periode på henved 70 år. Denne arkitektoniske perle fortjener en mere fremtrædende rolle, og vi finder den egnet som et center for kulturaktiviteter. Det vil være et bidrag til at afhjælpe det store udækkede behov for kulturudbud, som er fulgt af fordoblingen af bydelens indbyggertal. I lokaludvalget er vi glade for, at der er fundet midler til en planlægningsbevilling af renoveringen af Østre Kapel. Denne sag tog dog så lang tid at få igennem, at vi finder det nødvendigt på grund af bygningens tilstand at selve renoveringen fremskyndes mest muligt. Derfor bør der snarest afsættes midler til den del af renoveringen, som ikke dækkes af fonde.

Sydhavn Teater virker til gavn for såvel bydelen som for det københavnske teaterliv, og vi ser meget gerne, at det får mulighed for at etablere sig med et fast spillested i Østre Kapel.

Kvartershuset

er etableret af AKB Københavns lokale boligafdelinger og tilbyder bl.a. udlejning af lokaler til boligafdelingerne til favorable priser og vilkår. Kvartershuset og dets satellit Kvartershytten har vigtige aktiviteter for seniorer med spisning, udflugter og motionstilbud. Lokaler i Tranehavegård benyttes også. Kvartershuset har hovedsageligt beskæftiget sig med den ældre del af Sydhavnen, men har nu åbnet en del af sine lokale op for de yngre beboere i Sydhavnen/ Kgs. Enghave. I 2016 blev Kvartershuset renoveret og indrettet med nye funktioner, bl.a. Minilegeland for børn.

Sydhavnens skoler

De tre skoler, Bavnehøj Skole, Ellebjerg Skole og Skolen i Sydhavnen, er placeret i tre forskellige områder i Sydhavnen. Tilsammen kan de danne ramme om kulturelle satellitter i de tre bydelsområder, som uden for skoletiden kan lægge kvadratmeter til ovenstående aktiviteter og på samme tid åbne skolerne op, skabe grobund for lokalt forankrede kulturelle og mangfoldige aktiviteter og tiltale forskellige borgergrupper. Et forslag kunne være at indføre nøglekort til lokale foreninger, så de kan benytte skolernes lokaler efter skoletid. Vi ser også frem til det nye skolebyggeri på Sluseholmen og udvidelsen af Skolen i Sydhavnen med de muligheder det åbner for kulturelle aktiviteter.

Sportsaktiviteter

Syv foreninger har hjemsted i **Bavnehøj Idrætsanlæg og Friluftsbad** med bl.a. aktiviteter som fodbold, håndbold, volleyball, kampsport mm. Der er en sportshal med omklædningsrum, hvoraf to i en nybygning, som er taget i brug i 2016. Udendørs er der fodboldbaner, bl.a. to kunstgræsbaner. Anlægget ligger i Bavnehøj, der er nabo til Vesterbro og det benyttes derfor af beboere fra begge bydele. Friluftsbadet blev renoveret for få år siden og er meget besøgt i løbet af åbningstiden. Klubberne i bydelen har udtrykt ønske om en ny multihal til volleyball og badminton.

Valby Idrætspark er et andet meget benyttet område til fritidsaktiviteter, som borgere fra Sydhavnen ligeledes deler med en anden bydel, nemlig Valby. Det er sandsynligvis det anlæg, som størstedelen af sportsinteresserede borgerne fra bydelen benytter, og er også hjemsted for bydelens populære boldklub BK Frem. Ud over de udendørs sportspladser – flere med kunstgræs og aftenbelysning – rummer Valby Idrætspark Hafnia hallen med en stor alsidighed af indendørs baner. I Kongens Enghave følger vi Valby Lokaludvalgs arbejde for at udvikle en helhedsplan for Valby Idrætspark og et nyt muligt fodboldstadion, og vi bakker op om helhedsplanen.

Der er et efterslæb på faciliteter i bydelen til indendørs sportsaktiviteter, der kan rumme de lokale idrætsforeningers aktiviteter. Som det ser ud nu, er der i de nye boligområder kun de faciliteter, børnehuset på Støberigade tilbyder, når ikke de benyttes af skolen og børneinstitutionen. Indretningen af en klatrehal og et fitness-center i Pladehallen er langt fra nok til at dække behovet, som også er stort indenfor

fodbold og håndbold. På det nærliggende DSB-baneterræn skal Jernbanebyen nu etableres, og vi mener, at det er meget vigtigt for rigtig mange af vores beboere, at der her etableres gode idrætsbaner og omklædningsfaciliteter.

Ny idrætshal og daginstitution på Teglholmen

Det har længe været planlagt, at der på Topstykket på Teglholmen skal opføres en idrætshal med en daginstitution i samme bygning. Der er stort behov for både flere idrætsfaciliteter og flere pasningsmuligheder på Teglholmen og Sluseholmen. Kgs. Enghave Lokaludvalg ønsker derfor, at projektet meget snart realiseres.

Ved Sluseholmen er havnebadet **Koralbadet** anlagt, og det er meget brugt. Københavns kommune har luftet planer om en ny svømmehal i bydelen, og det ser lokaludvalget meget gerne og håber, man kan finde en egnet placering.

Valbyparken og den ny strand

Vi sydhavnere er så heldige, at vi har en af Danmarks største parker helt tæt på os. Den har nu eksisteret i 60 år, og det er ingen alder for en park. Derfor er der også stadig brug for at udvikle den, og vi vil meget gerne samarbejde med kommunen og vores nabo-bydel, da parken er delt mellem vores og Valbys lokaludvalg. Kommunen er i færd med at anlægge en strand, og den har de to lokaludvalg samarbejdet om i dialog med kommunen.

Naturlegepladsen i Valbyparken er Københavns største og mest besøgte legeplads. Legepladsen er dog efterhånden meget nedslidt. Vi ønsker at der snarligt foretages en gennemgribende istandsættelse af naturlegepladsen.

Borgerdialog

Lokaludvalget lægger meget vægt på at lytte til borgernes idéer. På kultur- og idrætsområdet gør Kulturudvalget en indsats, dels gennem dialog med kulturaktører i bydelen, som vi inviterer til en kort præsentation og idéudveksling ved hvert af vores månedlige møder, gennem borgermøder, og indslag i lokalpressen. Det giver os mulighed for at følge med i, hvad der rører sig, fortælle andre om vores idéer og støttemuligheder og i øvrigt for at netværke. Skulle nogen have behov for en dialog, hører vi gerne fra jer gennem vores sekretariat – se:

<http://kongensenghavelokaludvalg.kk.dk>

pel

6. juni 2021